Εισαγωγή στα Λειτουργικά Συστήματα

SET ΔΙΑΦΑΝΕΙΩΝ 15

SHELL SCRIPTS: BLOCKS ENTOΛΏΝ

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

blocks εντολών

- Ta blocks εντολών στο sh είναι:
 - ο (εντολές)
 - o while ... do εντολές done ή σε if, until
- Στο bash υπάρχει και η δυνατότητα:
 - ο { εντολές }

- χρησιμοποιώντας τις () δημιουργείται ένα νέο shell και εκτελεί τις εντολές που δίνονται μέσα στην παρένθεση.
- όλες οι εντολές κληρονομούν τα χαρακτηριστικά του shell που δημιουργείται (I/O streams, etc)
- μπορεί ο χρήστης να ορίσει ανακατεύθυνσηδιασωλήνωση στο νέο shell.

```
4
```

```
asidirop@antonis-PC:/tmp$ (ls -l; wc -l/etc/passwd) > file1
asidirop@antonis-PC:/tmp$ more file1
total 192
-rw----- 1 root.
                               0 2012-05-23 18:27 dkms.00unigbS
                    root
                                  0 2012-05-23 18:26 dkms.4PyreLnt
-rw----- 1 root root
-rw----- 1 root root
                                  0 2012-05-23 18:27 dkms.7kCUFYKK
-rw----- 1 root root
                                  0 2012-05-23 18:26 dkms.bfoSWyRB
drwx----- 2 nikolia nikolia
                               4096 2012-05-23 16:49 seahorse-IfCVlD
drwx----- 2 asidirop asidirop 4096 2012-05-23 17:29 seahorse-Z9pP57
drwx----- 2 asidirop asidirop 4096 2012-05-23 17:29 virtual-asidirop.uNvdpX
drwx----- 2 nikolia nikolia
                               4096 2012-05-23 16:49 virtual-nikolia.BEIhbj
44 /etc/passwd
asidirop@antonis-PC:/tmp$
```

- ορίζουμε ως κανονική έξοδο το αρχείο file1. Όλες οι εντολές εσωτερικά των () κληρονομούν το ίδιο I/O stream.
- Το αρχείο file1 ανοίγει για εγγραφή (δημιουργείται) ΠΡΙΝ ξεκινήσει η εκτέλεση των εντολών στις (), και κλείνει (close) όταν ολοκληρωθούν οι εντολές και τερματίσει το shell.
- Στα περιεχόμενα του αρχείου προστίθενται τα δεδομένα από κάθε εντολή μέσα στις ().

```
asidirop@antonis-PC:/tmp$ (read a; read b; echo "a=$a"; echo
"b=$b") < file1
a=total 192
b=-rw----- 1 root root 0 2012-05-23 18:27
dkms.0OunigbS
asidirop@antonis-PC:/tmp$</pre>
```

- ορίζουμε ως κανονική είσοδο το αρχείο file1. Όλες οι εντολές εσωτερικά των () κληρονομούν το ίδιο I/O stream.
- Το αρχείο file1 ανοίγει για ανάγνωση ΠΡΙΝ ξεκινήσει η εκτέλεση των εντολών στις (), και κλείνει (close) όταν ολοκληρωθούν οι εντολές και τερματίσει το shell.
- Όλες οι εντολές μέσα στις () θα διαβάσουν από το αρχείο file1.
- Κάθε εντολή θα διαβάζει τα επόμενα.... στο παράδειγμα η read a διαβάσει την 1^η γραμμή, η read b την 2^η. Αν υπήρχε και άλλη εντολή που θα προσπαθούσε να διαβάσει από την κανονική είσοδο θα διάβαζε τα επόμενα.

(εντολές)

```
6
```

```
asidirop@antonis-PC:/tmp$ (read a < file1; read b <
file1; echo "a=$a"; echo "b=$b")
a=total 192
b=total 192
asidirop@antonis-PC:/tmp$</pre>
```

- Το read a<file1 έχει ως αποτέλεσμα να ανοίξει το αρχείο file1 για ανάγνωση (πριν ξεκινήσει να εκτελείται η read a). Η εντολή read διαβάζει την 1^η γραμμή του αρχείου. τερματίζει η εντολή και κλείνει το αρχείο (close)
- To read b<file1 έχει ως αποτέλεσμα να ανοίξει το αρχείο file1 για ανάγνωση (πριν ξεκινήσει να εκτελείται η read b). Η εντολή read διαβάζει την 1^η γραμμή του αρχείου. τερματίζει η εντολή και κλείνει το αρχείο (close)
- → Οι 2 εκτελέσεις των εντολών είναι ανεξάρτητες. Η κάθε μια διαβάζει την πρώτη γραμμή του αρχείου.

(εντολές)

```
asidirop@antonis-PC:/tmp$ (read a; read b;) < file1 ; echo
"a=$a"; echo "b=$b"
a=
b=
asidirop@antonis-PC:/tmp$</pre>
```

• Στην περίπτωση που διαβάσουμε (ή ορίσουμε) τις μεταβλητές μέσα στο μπλόκ των (), τότε δεν μπορούμε να τις χρησιμοποιήσουμε έξω από το μπλοκ. Οι τιμές τους έχουν χαθεί!!!


```
asidirop@antonis-PC:~$ echo $a
5
asidirop@antonis-PC:~$ ( a=10 ; echo $a)
10
asidirop@antonis-PC:~$ echo $a
5
asidirop@antonis-PC:~$
```

- Με τις (), δημιουργείται μια νέα διεργασία shell που εκτελεί τις εντολές στις ().
- μέσα και έξω από τις () δεν έχουμε τις ίδιες μεταβλητές.

```
9
```

```
asidirop@antonis-PC:~$ ps
PID TTY TIME CMD
3001 pts/0 00:00:00 bash
16607 pts/0 00:00:00 ps
asidirop@antonis-PC:~$ (ls>/dev/null; ps)
PID TTY TIME CMD
3001 pts/0 00:00:00 bash
16677 pts/0 00:00:00 bash
16679 pts/0 00:00:00 ps
asidirop@antonis-PC:~$
```

 Μπορούμε να το επιβεβαιώσουμε εκτελώντας την εντολή ps μέσα στις (). → έχει δημιουργηθεί μια νέα διεργασία bash.

```
(10)
```

```
asidirop@antonis-PC:/tmp$ { ls -l ; wc -l /etc/passwd ; } > file1
asidirop@antonis-PC:/tmp$ more file1
total 192
                                  0 2012-05-23 18:27 dkms.00uniqbS
-rw----- 1 root
                     root
                                  0 2012-05-23 18:26 dkms.4PyreLnt
-rw----- 1 root
                     root
                                  0 2012-05-23 18:27 dkms.7kCUFYKK
-rw---- 1 root
                   root
                 root
                                  0 2012-05-23 18:26 dkms.bfoSWvRB
-rw---- 1 root
drwx----- 2 nikolia nikolia
                              4096 2012-05-23 16:49 seahorse-IfCVlD
drwx----- 2 asidirop asidirop 4096 2012-05-23 17:29 seahorse-Z9pP57
drwx----- 2 asidirop asidirop 4096 2012-05-23 17:29 virtual-asidirop.uNvdpX
drwx----- 2 nikolia nikolia
                             4096 2012-05-23 16:49 virtual-nikolia.BEIhbj
44 /etc/passwd
asidirop@antonis-PC:/tmp$
```

- ορίζουμε ως κανονική έξοδο το αρχείο file1. Όλες οι εντολές εσωτερικά των {} κληρονομούν το ίδιο I/O stream.
- Ισχύουν ακριβώς τα ίδια με την περίπτωση των ().
- Η { πρέπει να χωρίζεται με space από την εντολή που ακολουθεί.
- Πριν από την } πρέπει να υπάρχει «;» (ή αλλαγή γραμμής)

```
asidirop@antonis-PC:/tmp$ { read a; read b; echo "a=$a"; echo
"b=$b" ;} < file1
a=total 192
b=-rw----- 1 root root 0 2012-05-23 18:27
dkms.0OunigbS
asidirop@antonis-PC:/tmp$</pre>
```

• Το ίδιο ακριβώς με την περίπτωση των ().

```
asidirop@antonis-PC:/tmp$ { read a; read b; } <file1 ;echo
"a=$a"; echo "b=$b"
a=total 192
b=-rw----- 1 root root 0 2012-05-23 18:27
dkms.0OunigbS
asidirop@antonis-PC:/tmp$
```

 Εδώ δεν έχουμε την ίδια συμπεριφορά με τις (). Όταν χρησιμοποιούνται {} για ορισμό μπλοκ εντολών, τότε οι μεταβλητές είναι «ορατές» και έξω από το μπλοκ.

```
(13)
```

```
asidirop@antonis-PC:/tmp$ a=5
asidirop@antonis-PC:/tmp$ { a=10 ; echo $a ;}
10
asidirop@antonis-PC:/tmp$ echo $a
10
asidirop@antonis-PC:/tmp$
```

- Με τις {}, ΔΕΝ δημιουργείται μια νέα διεργασία shell, αλλά οι εντολές ερμηνεύονται και εκτελούνται από το τρέχον shell.
- → μέσα και έξω από τις {} ἐχουμε τις ἰδιες μεταβλητές.


```
asidirop@antonis-PC:/tmp$ ps
PID TTY TIME CMD
3001 pts/0 00:00:00 bash
20485 pts/0 00:00:00 ps
asidirop@antonis-PC:/tmp$ { ls> /dev/null; ps ; }
PID TTY TIME CMD
3001 pts/0 00:00:00 bash
20557 pts/0 00:00:00 ps
asidirop@antonis-PC:/tmp$
```

 Μπορούμε να το επιβεβαιώσουμε εκτελώντας την εντολή ps μέσα στις {} . → ΔΕΝ έχει δημιουργηθεί νέα διεργασία bash.

blocks σε if, while, until

- Αντίστοιχα και με τα blocks εντολών σε if, while, until, μπορούμε να κάνουμε «συνολική» ανακατεύθυνση, Δηλαδή όλες οι εντολές μέσα στο block κληρονομούν το αρχείο file2 ως έξοδο. Στο αρχείο θα περιέχονται όλα τα δεδομένα που «τύπωσαν» οι εντολές.
- Το αρχείο δημιουργείται πριν ξεκινήσει να εκτελείται η if (while, until), και γίνεται close μόλις ολοκληρωθούν.

```
asidirop@antonis-PC:/tmp$ if true; then echo
"TRUE"; ls; fi > file2
asidirop@antonis-PC:/tmp$ more file2
TRUE
ClearCalendarScreenlet.py.log
ClearWeatherScreenlet.py.log
file1
file2
fileV94KIi
asidirop@antonis-PC:/tmp$
```

(τι είναι η true?)

- Η true είναι μια εντολή η οποία επιστρέψει πάντα ο (true) ως κωδικό εξόδου και δεν εμφανίζει τίποτε.
- Αντίστοιχα υπάρχει και η εντολή false η οποία επιστρέφει ως κωδικό εξόδου πάντα 1 (false).

```
asidirop@antonis-PC:/tmp$ true
asidirop@antonis-PC:/tmp$ echo $?
0
asidirop@antonis-PC:/tmp$ which true
/bin/true
asidirop@antonis-PC:/tmp$ which false
/bin/false
asidirop@antonis-PC:/tmp$ false
asidirop@antonis-PC:/tmp$ echo $?
1
asidirop@antonis-PC:/tmp$
```

blocks σε if, while, until

- Αντιστοίχως και με την κανονική είσοδο.
- Από το παρακάτω παράδειγμα επίσης διαπιστώνουμε ότι δεν έχει δημιουργηθεί νέα διεργασία shell διότι οι μεταβλητές a και b ισχύουν και έξω από το block.

```
asidirop@antonis-PC:/tmp$ if true; then read a;
read b; fi < file2
asidirop@antonis-PC:/tmp$ echo $a
TRUE
asidirop@antonis-PC:/tmp$ echo "$b"
ClearCalendarScreenlet.py.log
asidirop@antonis-PC:/tmp$</pre>
```

blocks εντολών

- Προσοχή χρειάζεται αν σε ένα block εντολών περιέχεται εντολή φίλτρο – η οποία θα διαβάσει από την κανονική είσοδο μέχρι το τέλος του αρχείου.
- Στο παράδειγμα, έχουμε αλλάξει την κανονική είσοδο για το block εντολών. Η 1^η όμως εντολή (grep) διαβάζει μέχρι το EOF. Άρα δεν «περίσσεψαν» δεδομένα στο stream για να διαβάσει η 2^η εντολή (wc) γι' αυτό και μετράει Ο.

19

Η εντολή read, εάν δεν καταφέρει να διαβάσει κανένα byte από την είσοδό της, τότε επιστρέφει exit code 1 (false). Στο παρακάτω παράδειγμα την βάλαμε να διαβάσει από ένα κενό αρχείο – άρα διάβασε κατευθείαν το EOF.

```
asidirop@antonis-PC:/tmp$ touch file3
asidirop@antonis-PC:/tmp$ read a < file3
asidirop@antonis-PC:/tmp$ echo $?
1
asidirop@antonis-PC:/tmp$</pre>
```


 Θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί σε ένα while για να διαβάσει ολόκληρη την είσοδο.

Πατήσαμε ^D – δηλαδή ΕΟF

```
asidirop@antonis-PC:/tmp$ while read a;
do echo "you typed $a"; done
hello
you typed hello
testing
you typed testing
ta ta tatata
you typed ta ta tatata
asidirop@antonis-PC:/tmp$
```

- Οποιαδήποτε εντολή περιέχεται μέσα στο script μας, κληρονομεί ως stdin το file4.
- Το file4 ανοίγει για ανάγνωση με την εκκίνηση του script και κλείνει με τον τερματισμό του.

```
asidirop@antonis-PC:/tmp$ ./reader.sh < file4
diavasa: line 1
diavasa: deyterh grammh
diavasa: third line
diavasa: grammh 4
asidirop@antonis-PC:/tmp$</pre>
```

file4

```
line 1
deyterh grammh
third line
grammh 4
```

reader.sh

- Αν θέλαμε να μετατρέψουμε το script έτσι ώστε να μην διαβάζει τα δεδομένα από την κανονική είσοδο αλλά από αρχείο το οποίο δίνουμε ως παράμετρο, θα έπρεπε να κάνουμε την ανακατεύθυνση μέσα στο script.
- Θα θέλαμε να εκτελούμε:
 ./reader.sh file4
 και κάπου μέσα στο script θα πρέπει να συμβεί:
 <"\$1"

• η 1^η προσπάθεια μας οδηγεί σε ατέρμον βρόγχο. γιατί?

```
as@a:/tmp$ ./reader2.sh file4
diavasa: line 1
diavasa: line 1
diavasa: line 1
^C
as@a:/tmp$
```

```
reader2.sh (1η προσπάθεια)
#!/bin/bash
if (($#!=1)); then
       echo "Usage: $0 file" 1>&2
       exit 1
fi
file="$1"
if [ ! -f "$file" ]; then
       echo "$file not exists" 1>&2
       exit 1
fi
if [ ! -r "$file" ]; then
       echo "$file cannot read" 1>&2
       exit 1
fi
while read a < "$file"; do
        echo "diavasa: $a";
done
```

- διότι κάθε φορά που εκτελείται η εντολή:
 - read a < "\$file" είναι ανεξάρτητη από την προηγούμενη.
 - ο σε κάθε εκτέλεση, ανοίγει το αρχείο για ανάγνωση, διαβάζεται μια γραμμή, κλείνει το αρχείο.
 - Στην επόμενη εκτέλεση θα ξανανοίξει το αρχείο, άρα θα διαβαστεί πάλι η 1^η γραμμή.

```
asidirop@antonis-PC:/tmp$ read a < file4
asidirop@antonis-PC:/tmp$ echo "$a"
line 1
asidirop@antonis-PC:/tmp$ read a < file4
asidirop@antonis-PC:/tmp$ echo "$a"
line 1
asidirop@antonis-PC:/tmp$</pre>
```

- Η ανακατεύθυνση πρέπει να γίνει στο block εντολών.
- έτσι το αρχείο θα ανοίξει για ανάγνωση με την είσοδο στο while, θα κλείσει με την έξοδο από το while.

```
asidirop@antonis-PC:/tmp$
./reader2.sh file4
diavasa: line 1
diavasa: deyterh grammh
diavasa: third line
diavasa: grammh 4
asidirop@antonis-PC:/tmp$
```

reader2.sh (σωστή προσπάθεια)

```
#!/bin/bash
if (($#!=1)); then
       echo "Usage: $0 file" 1>&2
       exit 1
fi
file="$1"
if [ ! -f "$file" ]; then
       echo "$file not exists" 1>&2
       exit 1
fi
if [ ! -r "$file" ]; then
       echo "$file cannot read" 1>&2
       exit 1
fi
while read a; do
        echo "diavasa: $a";
done < "$file"</pre>
```

blocks και διασωλήνωση

26

 Με τον ίδιο τρόπο θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί block εντολών σε μια διασωλήνωση - ουσιαστικά είναι σαν να υπήρχαν οι εντολές () μέσα σε ένα shell script.

- Δημιουργήστε ένα script το οποίο να υπολογίζει το συνολικό μέγεθος των txt αρχείων που υπάρχουν στον τρέχον φάκελο.
- 1° βήμα: ποια εντολή θα χρησιμοποιήσουμε για να βρούμε τα αρχεία και τα μεγέθη τους?
 - o ls −l
- 2° βήμα: πως θα εντοπίσουμε τα txt αρχεία?
 - o *.txt
 - ο ή grep στην έξοδο της ls.
- ἐστω ότι ἐχουμε ως cwd τον φάκελο /usr/share/vim/vim73/doc που περιέχει αρκετά txt αρχεία.

```
asidirop@antonis-PC:/usr/share/vim/vim73/doc$ ls -l | grep '^-.*\.txt$' -rw-r--r-- 1 root root 11935 2011-03-24 09:10 arabic.txt -rw-r--r-- 1 root root 54242 2011-03-24 09:10 autocmd.txt
```

- 3° βήμα: πως θα απομονώσουμε την στήλη που αφορά το μέγεθος του αρχείου?
 - ο υπάρχουν πολλοί τρόποι. ένας τρόπος είναι χρησιμοποιώντας την εντολή cut (περιγράφεται στα εργαστήρια)

```
asidirop@antonis-PC:/usr/share/vim/vim73/doc$ ls -l | grep '^-.*\.txt$'
-rw-r--r-- 1 root root 11935 2011-03-24 09:10 arabic.txt
-rw-r--r-- 1 root root 54242 2011-03-24 09:10 autocmd.txt
```


- Απομονώνει από την είσοδό της συγκεκριμένες στήλες.
- Με το όρισμα c επιλέγει τις δηλωμένες στήλες, ουσιαστικά το παρακάτω θα τυπώσει από κάθε γραμμή τους χαρακτήρες 1° 10° και 14°-18°

```
asidirop@antonis-PC:/usr/share$ ls -l | cut -c1-10,14-18
total 5588
-rw-r--r-oot
-rw-r--r-oot
-rw-r--r-oot
-rw-r--r-oot
-rw-r--r-oot
-rw-r--r-oot
asidirop@antonis-PC:/usr/share$
```


- Με το όρισμα –f (fields) επιλέγει συγκεκριμένα πεδία. Τα πεδία χωρίζονται μεταξύ τους με το TAB, εκτός και αν δηλωθεί διαφορετικά με το –d.
- Το παρακάτω θα θεωρήσει διαχωριστή το space, και θα τυπώσει τα πεδία 1 και 2 από κάθε γραμμή.

```
asidirop@antonis-PC:/usr/share$ who
asidirop tty7 2012-05-24 16:37 (:0)
asidirop pts/0 2012-05-24 16:38 (:0)
asidirop pts/1 2012-05-24 22:43 (:0)
asidirop@antonis-PC:/usr/share$ who | cut -f1,2 -d' '
asidirop pts/0
asidirop pts/1
asidirop@antonis-PC:/usr/share$
```


- Αν θέλουμε να τυπώσουμε όμως τα πεδία 1 και 3, θα διαπιστώσουμε ότι υπάρχει πρόβλημα. μόνο το 1° πεδίο εμφανίζεται.
- Αυτό διότι **κάθε** διαχωριστής ορίζει ένα νέο πεδίο. Δεν λαμβάνει δηλαδή υπόψη της τα πολλαπλά spaces.
- Στο παρακάτω παράδειγμα η ημερομηνία είναι (περίπου) το 11° πεδίο.

```
asidirop@antonis-PC:/usr/share$ who
asidirop tty7 2012-05-24 16:37 (:0)
asidirop pts/0 2012-05-24 16:38 (:0)
asidirop pts/1 2012-05-24 22:43 (:0)
asidirop@antonis-PC:/usr/share$ who | cut -f1,3 -d' '
asidirop
asidirop
asidirop
asidirop@antonis-PC:/usr/share$
```


- Για να δουλέψουμε αποδοτικά με την cut θα πρέπει πρώτα να αφαιρέσουμε τις πολλαπλές εμφανίσεις του space. Αυτό γίνεται με την tr –s ''
- Τα καταφέραμε!!!!

- 3° βήμα: πως θα απομονώσουμε την στήλη που αφορά το μέγεθος του αρχείου?
 - ο υπάρχουν πολλοί τρόποι. ένας τρόπος είναι χρησιμοποιώντας την εντολή cut (περιγράφεται στα εργαστήρια)
- Το παρακάτω θα τυπώσει μόνο την ζητούμενη στήλη (το μέγεθος των αρχείων)

```
asidirop@antonis-PC:/usr/share/vim/vim73/doc$ ls -l | grep '^-.*\.txt$'
tr -s ' ' | cut -d' ' -f5
11935
54242
68169
44526
5643
7172
```


- 4° βήμα: πως θα αθροίσουμε?
 - ο μπορούμε να βρούμε μια εντολή που να κάνει αυτή τη δουλειά.
 - ο μπορούμε να τα αθροίσουμε με ένα while. αρκεί σε κάθε επανάληψη να διαβάζουμε σε μια μεταβλητή (a) ένα νούμερο.

```
asidirop@antonis-PC:/usr/share/vim/vim73/doc$ ls -l | grep '^-
.*\.txt$' | tr -s ' ' | cut -d' ' -f5 > /tmp/$$
asidirop@antonis-PC:/usr/share/vim/vim73/doc$ s=0
asidirop@antonis-PC:/usr/share/vim/vim73/doc$ while read a; do
((s+=a)); done < /tmp/$$
asidirop@antonis-PC:/usr/share/vim/vim73/doc$ echo "$s bytes"
5143538 bytes
asidirop@antonis-PC:/usr/share/vim/vim73/doc$</pre>
```


- 5° βήμα: υλοποίηση script
- αποθηκεύουμε τα νούμερα σε ένα αρχείο, και μετά τα διαβάζουμε με την while read από το αρχείο.
- Θα μπορούσαμε να τα διαβάσουμε απ'ευθείας με διασωλήνωση?

FILE: counter

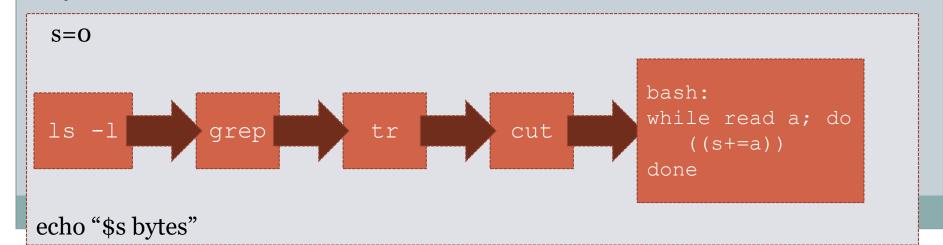

- Ναι... Θα μπορούσαμε να τα διαβάσουμε από διασωλήνωση (pipe)
- Διαπιστώνουμε όμως ότι το παρακάτω μας εμφανίζει: "o bytes" – γιατί?

FILE: counter

- Σε μια διασωλήνωση οι εντολές εκτελούνται παράλληλα!!!!
- όταν σε μια διασωλήνωση υπάρχει block εντολών, υποχρεωτικά το shell δημιουργεί μια νέα διεργασία (shell) που θα εκτελέσει αυτό το block.
- Νέα διεργασία → δεν έχουμε πρόσβαση στις μεταβλητές της.

```
FILE: counter
```


- ΛΥΣΗ
- Η μεταβλητή s είναι τοπική στις ().
- Είναι σαν να έχουμε φτιάξει ένα script το οποίο διαβάζει νούμερα και τα αθροίζει.

```
FILE: counter
   #!/bin/bash
   ls -l | grep '^-.*\.txt$' | tr -s ' ' | cut -d' ' -f5 | (
   s=0
   while read a; do
           ((s+=a))
   done
   echo "$s bytes"
                                                 bash:
                                                 s=0
                                                 while read a; do
                                      cut
ls -l
             grep
                          tr
                                                    ((s+=a))
                                                 done
                                                 echo "$s"
```

διασωλήνωση

- όταν σε μια διασωλήνωση εμφανίζεται ένα block εντολών
 - ο είτε ()
 - ο είτε {}
 - ο είτε while, until, if

τότε δημιουργείται μια νέα διεργασία shell που εκτελεί αυτό το block → άρα οι μεταβλητές είναι τοπικές.